

Ekološka raziskava ciljnih vrst ptic projekta Upkač v gnezditveni sezoni 2012

V okviru projekta Upkač smo med majem in avgustom 2012 raziskovali prehrano in izbor prehranjevalnega habitata smrdokavre in velikega skovika. Vsa najdena gnezda - pet smrdokavrinih in tri velikega skovika - smo opremili z visokoresolucijskimi kamerami za snemanje plena, ki ga starši nosijo mladičem (sliki 1 in 2). Enega samca smrdokavre smo za namen raziskave prehranjevalnega habitata opremili z VHF oddajnikom, ki mu je odpadel po približno dveh tednih (slika 3). Poleg tega smo dva para smrdokavre, enega v Serdici in drugega v Peskovcih, spremljali tudi z opazovanjem prehranjujočih se odraslih osebkov s pomočjo daljnogleda (slika 4). Poligone, na katerih so se prehranjevale same ali iskale hrano za mladiče, smo zarisali na ortofoto posnetke in jih kasneje digitalizirali, kar nam bo omogočilo analizo velikosti domačega okoliša in izbiro prehranjevalnega habitata (sliki 5 in 6). Zaenkrat kaže, da je najpogostejši plen smrdokavre na Goričkem bramor (slike 7-9), občasno pa lovi tudi ličinke drugih žuželk (zlasti hroščev in metuljev) in kobilice (slike 10-12). S pridom lahko izkoristi tudi občasne vire hrane, kot so ličinke muh kalnic, ki zapuščajo gnojnične jame, da bi se zabubile v zemlji (slika 13). Ker prosto opazovanje pri velikem skoviku zaradi njegove nočne aktivnosti ni bilo možno, smo štiri osebkke (tri samce, eno samico) opremili z VHF oddajnikom (slike 14-18) in jih spremljali v nočnem času. Najbolj uspešni smo bili pri spremljanju samice, poimenovane Venera, ki je gnezdila v Budincih (slike 19-21). Lovili so v drevesno – grmovnih mejicah, v mozaiku travnikov, gozdičev in njiv, en osebke pa smo opazovali med lovom na bučno – krompirjevi njivi. Glavnino prehrane velikega skovika so predstavljale (velike) kobilice (sliki 22-23), v letošnjem »mišjem letu« pa je en par mladičem prinašal tudi neobičajno veliko število malih sesalcev (slika 24).

Slika 1: Visokoresolucijska kamera, nameščena na gnezdu smrdokavre v Selu (foto: P. Kmecl).

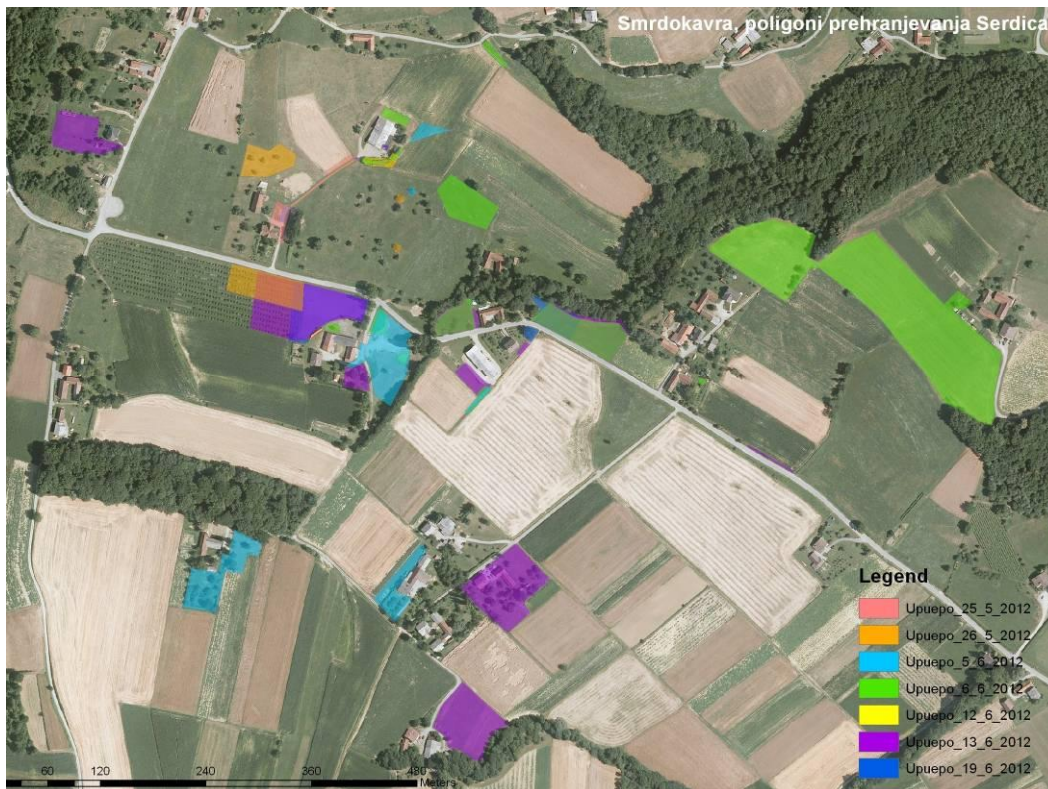
Slika 2: Visokoresolucijska kamera, nameščena na gnezdju velikega skovika v Kramarovcih - kamera je skrita v leseni škatli na stranski steni gnezdilnice (foto: K. Denac).

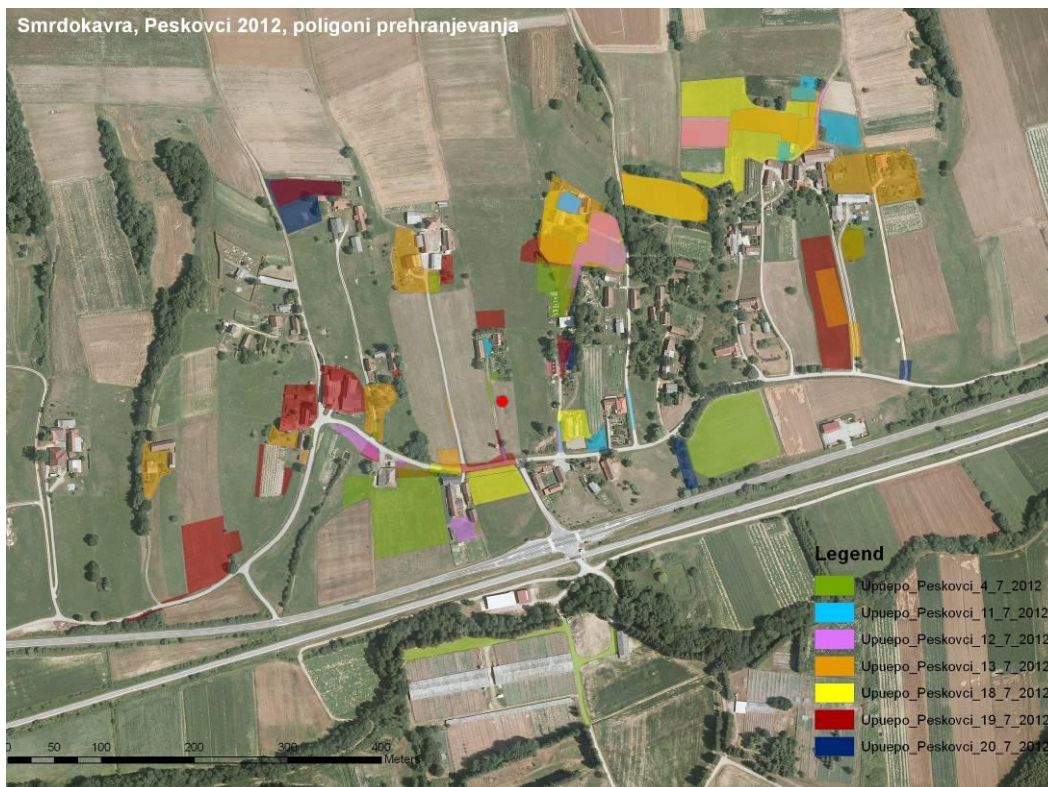
Slika 3: Z VHF oddajnikom opremljen samec smrdokavre v Markovcih (oddajnik je nalepljen na hrbet) (foto: M: Podletnik).

Slika 4: Spremljanje prehranjujoče se smrdokavre v Serdici - hrano je v tem primeru nabirala na peščenem robu ceste (foto: B. Robnik).

Slika 5: Poligoni, na katerih se je prehranjeval gnezdeči par smrdokaver v Serdici. Različne barve poligonov se nanašajo na različne datume opazovanja (glej legendo) (podlaga: GURS).

Slika 6: Poligoni, na katerih se je prehranjeval gnezdeči par smrdokaver v Peskovcih. Različne barve poligonov se nanašajo na različne datume opazovanja (glej legendo) (podlaga: GURS).

Slika 7: Smrdokavra s plenom za mladiče (bramor) v Serdici (foto: DOPPS).

Slika 8: Smrdokavra s plenom za mladiče (bramor) v Selu (foto: DOPPS).

Slika 9: Smrdokavra s plenom za mladiče (bramor) v Peskovcih (foto: DOPPS).

Slika 10: Smrdokavra s plenom za mladiče (ličinka pokalice - struna) v Selu (foto: DOPPS).

Slika 11: Smrdokavra s plenom za mladiče (ličinka) v Serdici (foto: DOPPS).

Slika 12: Plen smrdokavre (kobilica) na gnezdu v Peskovcih, v notranjosti dupla je viden kljun mladiča (foto: DOPPS).

Slika 13: Ličinka kalnice (2cm), ki je prilezla iz gnojnične jame, da bi se zabubila v zemlji. To je bil poglaviten plen smrdokavre v Serdici 12. in 13.6.2012 (foto: K. Denac).

Slika 14: Namestitev mreže za lov velikega skovika v Serdici (foto: B. Robnik).

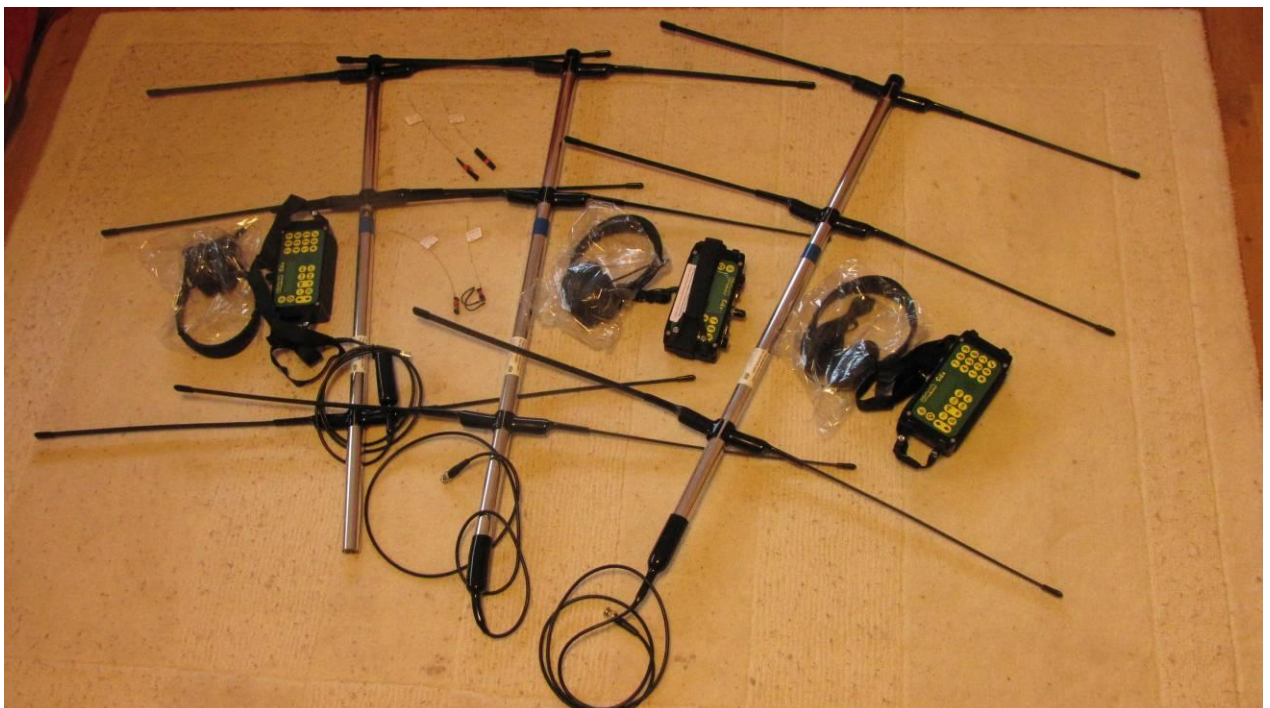
Slika 15: V mrežo za lov ptic ulovljen samec velikega skovika, Kramarovci, 18.6.2012 (foto: M. Podletnik).

Slika 16: Veliki skovik z nameščenim VHF oddajnikom na hrbtu, Serdica (foto: B. Robnik).

Slika 17: Veliki skovik z nameščenim VHF oddajnikom - vidna je le antena; Serdica (foto: B. Robnik).

Slika 18: Oprema za VHF telemetrijo, s katero smo spremljali smrdokavro in velikega skovika na Goričkem (foto: K. Denac).

Slika 19: Stara hruška z duplom velikega skovika v Budincih (foto: M. Podletnik).

Slika 20: Dva mladiča velikega skovika v duplu hruške v Budincih (foto: M. Podletnik).

Slika 21: Samica velikega skovika (Venera) na svojem duplu v Budincih. Viden je aluminijast obroček na levi nogi ter antena, ki s hrbta sega proti koncu repa (foto: DOPPS).

Slika 22: Veliki skovik s plenom (kobilica zelenka *Tettigonia* sp.) na duplu v Budincih (foto: DOPPS).

Slika 23: Veliki skovik s plenom za mladiče (kobilica), Kramarovci (foto: DOPPS).

Slika 24: Samec velikega skovika predaja plen (mali sesalec) samici, Kramarovci (foto: DOPPS).

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO**